

**B.A. Semester - 1 (CBCS) Examination
Oct/Nov. -2019 (NEW COURSE)**

SANSKRIT: P1 RAGHUVANSH – MAHAKAVYA (ELECTIVE-2)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકોનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)
- (૧) અથ પ્રજાનામધિપ: પ્રભાતે જાયાપ્રતિગ્રાહિત ગન્ધમાલ્યામ્।
વનાય પીતપ્રતિબદ્ધવત્સાં યશોધનો ધેનુમૃષેમુમોચ॥
- (૨) સ્થિ: સ્થિતાતુષ્ણલિત: પ્રયાતાં નિષેદુષીમાસનબન્ધધીર:।
જલાભિલાષી જલમાદદાનાં ધ્રુવિવ તાં ભૂપતિરન્વગચ્છાત્॥
- (૩) ક્ષતાક્કિલં ત્રાયત ઇત્યુદ્રગ્ર: ક્ષત્રસ્ય શબ્દો ભૂવનેષુ રઠઃ।
રાજ્યેન કિં તદ્વિપરીતવૃત્તે: પ્રાણૈરુપક્રોશમલ્હીનસૈર્વા॥
- (૪) ઉત્તિષ્ઠ વત્સેત્ય મૃતાયઆનં વચો નિશમ્પોસ્થિતમુત્થિત: સન્।
દ્રર્ષ રાજા જનનીનિવ સ્વાં ગામગ્રત: પ્રસ્તાવિણી ન સિંહમ્॥
- પ્રશ્ન-૧(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સસંદર્ભે સમજાવો. (૦૬)
- (૧) સ્વવીર્યગુપ્તા હિ મનો પ્રસૂતિ:।
- (૨) શસ્ત્રેણ રક્ષ્યં યદ્દશક્યારક્ષં ન તદ્દશ: શસ્ત્રભૃતાં ક્ષિણોતિ।
- (૩) ક્ષતા ત્રાયત ઇત્યુદ્રગ્ર: ક્ષત્રસ્ય શબ્દો ભૂવનેષુ રઠઃ।
- (૪) સમ્બોન્ધ્રો મે પ્રણયં વિહન્તુમ્।
- પ્રશ્ન-૨ મહાકવિ કાલિદાસનું જીવન અને કવન વિશે વિસ્તૃત લખો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૨ મહાકવિ કાલિદાસની કાવ્યશૈલી વિશે લખો.
- પ્રશ્ન-૩ મહાકાવ્યનાં લક્ષણો આપી, રઘુવંશનું એક મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ રઘુવંશનાં આધાર સ્થાનો દર્શાવી; કવિએ તેમાં કરેલા ફેરફારો વિશે લખો.
- પ્રશ્ન-૪ 'રઘુવંશ સર્ગ - ૨ નું રસદર્શન કરો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ કાલિદાસ કાલિન સમાજ અને સંસ્કૃતિ વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- (૧) નંદિનીવરપ્રદાનમ્.
- (૨) કાલિદાસનો પ્રકૃતિપ્રેમ.
- (૩) દિલીપનું પાત્ર.
- (૪) ઉપમા કાલિદાસસ્ય.